

KURJER WILEŃSKI

NIEZALEŻNY ORGAN DEMOKRATYCZNY

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: Wilno Jagiellońska 3. Telefony: Redakcji 79, Administracji 99. Redaktor naczelny przyjmuje od godz. 2 — 3 popoł. Sekretarz redakcji przyjmuje od godz. 1 — 3 popoł. Administracja czynna od godz. 9 — 3 popoł. Rękopisy Redakcja nie zwraca. Dyrektor wydawnictwa przyjmuje od godz. 1 — 3 popoł. Ogłoszenia są przyjmowane: od godz. 9 — 3 i 7 — 9 wiecz. Konto czekowe P.K.O. № 80.750. Drukarnia — ul. Ś-to Jańska 1, telef. 3-40. CENA PRENUMERATY: miesięcznie z odnośnikiem do domu lub przesyłką pocztową 4 zł. Zagranicą 7 zł. CENA OGŁOSZEŃ: za wiersz milimetry przed tekstem 40 gr., w tekście I, II str.—30 gr., III, IV, V, VI—35 gr., za tekstem—15 gr., kronika redakc., komunikaty—70 gr. za mm. jednoszp., ogłoszenia mieszkaniowe—30 gr. za wyraz. Do tych cen dolicza się: za ogłoszenia cyfrowe i tabelaryczne 50%, za zastrzeżeniem miejsca 25%, w numerach niedzielnych i świątecznych 25%, zagraniczne 100%, zamiejscowe 25%. Dla poszukujących pracy 30% zniżki. Za numer dowodowy 20 gr. Układ ogłoszeń 6-cio łamowy, za tekstem 10-ciolamowy. Administracja zastrzega sobie prawo zmiany terminu druku ogłoszeń.

PO PIERWSZYM MAJA.

Socjalistyczne święto 1 maja, uchwalone przez II-gą Międzynarodówkę pod koniec ubiegłego stulecia, ma za sobą bogatą przeszłość. Początkowo był to dzień walki, dzień demonstracji proletariatu fabrycznego, naradzającego się i domagającego się praw politycznych i społecznych. W tym okresie dzień 1 maja miał znaczenie wielkie, bo z jednej strony był dniem przeglądu sił zorganizowanego proletariatu, z drugiej zaś świadectwem, że klasa robotnicza dąży do pełni swych praw politycznych i społecznych.

I z roku na rok dzień 1 maja był nie tylko rewją sił proletariatu w całym państwie, lecz i jak gdyby podsumowaniem bilansu zdobyczy klasy robotniczej. A zdobycze te były z roku na rok coraz poważniejsze. Zwycięsko skończyła się wszędzie walka o powszechnie, równe prawo wyborcze do parlamentów i ciał samorządowych o wolności obywatelskie druku, słowa, zgromadzeń, strajków. Następnym etapem zdobyczy klasy robotniczej było ustawodawstwo społeczne, 8-godzinny dzień pracy, ubezpieczenia społeczne, ochrona pracy i t. d.

W ten sposób klasa robotnicza — z klasy nędzarzy i parjasów stała się klasą odgrywającą nieraz decydującą rolę w życiu danego państwa. Wojna ten proces przyspieszyła, a przedewszystkiem wyrównała sytuację klasy robotniczej pod względem praw politycznych i społecznych na terenie całej Europy. Przedstawiciele klasy robotniczej — socjaliści — coraz liczniejszy zaczęli brać udział w rządach poszczególnych państw.

W tym okresie 1 maj stał się dniem istotnego uroczystego Święta Pracy, w wielu państwach dniem oficjalnym, podczas którego klasa robotnicza nie demonstruje, lecz manifestuje swoją siłę i znaczenie w życiu państwowym danego kraju.

Ale oto w ciągu ostatnich lat obserwujemy stale i stopniowo zmniejszanie się znaczenia 1-go maja, pomimo, że prawie już nigdzie rządy nie przeszkadzają w jego świętowaniu. Jest to skutkiem tego kryzysu, który wszędzie przechodzi socjalizm. Potężny cios zadał socjalizmowi komunizm, który na terenie Rosji doszedł do władzy i realizuje tam w swoim mniemaniu ustrój socjalistyczny.

Socjalizm, reprezentowany przez II-gą Międzynarodówkę, zasadniczo przeciwstawia się komunizmowi i nie chce iść pod jego komendę, a jednocześnie jest o tyle słaby, że nie stać go na samodzielne ujęcie władzy w swoje ręce, — z drugiej zaś strony

nie ma odwagi pójść na istotną i szczerą współpracę z demokratycznymi żywiołami burżuazjnymi. W ten sposób socjaliści coraz bardziej znajdują się poza marginesem życia państwowego poszczególnych narodów.

Z jednej strony, — o ile chodzi o rewolucyjność, — socjaliści są przelicytowani przez komunistów, z drugiej zaś strony, — o ile chodzi o realną państwową pracę, wiara w obalenie ustroju kapitalistycznego nie pozwala socjalistom brać udziału w rządzeniu kapitalistycznym państwem, — to znaczy w utrwalaniu jego siły.

I dlatego widzimy, że wszędzie obecnie ruch robotniczy znajduje się w stanie wielkich przeobrażeń. Klasa robotnicza jest rozdzielana przedewszystkiem wewnętrznymi walkami partyjnymi, kłótnią poszczególnych kierunków ideowych, co w rezultacie prowadzi do rozproszkowania ruchu zawodowego, mającego być istotnym wyrazem siły i jedności klasy robotniczej.

Dziś 1-szy maja w Polsce potwierdza prawdziwość tego zjawiska.

Jest coś tragicznego w tem, że „faszystowska” — mówiąc stylem PPS. CKW. — policja „burżuazyjnego, wydanego na łup kapitalistów i obszarników” państwa polskiego — musi układać marszruty dla poszczególnych pochodów socjalistycznych, ażeby — broń Boże — ze sobą nie spotkały się, otaczać je kordonem i strzeżać, nie przed wrogami klasy robotniczej, lecz przed tem, aby poszczególne pochody, idące pod czerwonymi sztandarami, nie zaczęły wzajemnych bójek i walk bratobójczych między sobą.

I dlatego ruch socjalistyczny kończy się. Klasa robotnicza coraz bardziej dziś rozbija się na dwa zasadnicze kierunki: — jeden, który chce obalenia ustroju kapitalistycznego, to znaczy komunizm, — i drugi, który chce, aby klasa robotnicza wzięła czynny i aktywny udział w życiu danego państwa, mając na myśli przedewszystkiem jego dobro, wychodząc z założenia, że państwo jest wspólną własnością ogółu obywateli i że im kto więcej pracuje dla państwa, tem większe będzie miał prawa i znaczenie.

I do tego kierunku należy jutro klasa robotnicza, która winna w życiu każdego państwa odgrywać wielką i twórczą rolę.

T. **Popierajcie Ligę Morską**

Audjencja u P. Prezydenta.

WARSZAWA, 6. V. (Pat). Pan Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej przyjął w dniu 6 b. m. na Zamku delegację rybaków z nad morza polskiego która wręczyła Panu Prezydentowi wspaniały okaz bursztynu, ważący przeszło 1 kilogram, wraz ze specjalną dedykacją. W czasie audjencji jeden z rybaków Bystram wygłosił przemówienie, w którym złożył w imieniu rybaków hołd Panu Prezydentowi.

O godzinie 11 min. 30 Pan Prezydent Rzeczypospolitej przyjął delegację Polskiego Czerwonego Krzyża z prezesem Darowskim, sen. Wielowiejskim i dyr. Zakł. kł. na czele.

O godzinie 12-ej Pan Prezydent przyjął delegację Polskiego Jacht-Klubu z komandorem głównego zarządu pos. Januszem Radziwiłłem, komandorem oddziału śródlądowego Szadurkim i wicekomandorem Aleksandrowiczem. Delegacja przybyła prosić Pana Prezydenta o przyjęcie godności komandora honorowego Jacht-Klubu Polskiego.

O godzinie 17-ej odbędzie się na Zamku u Pana Prezydenta herbata dla chemików z okazji przyjazdu do Polski chemika czeskiego dr. Votocka.

P. Marszałkowska Piłsudska rozpoczyna dyżury pań.

WARSZAWA, 6. V. (Pat). W związku z rozpoczynającą się akcją Głównego Komitetu Społecznego pomocy ofiarom powodzi woj. wileńskiego, nowogródzkiego i białostockiego, pani marszałkowska Piłsudska rozpoczęła w dniu 6 b. m. dyżur pań w biurze Komitetu, mieszczącym się w gmachu Senatu przy ul. Wiejskiej 6. Dyżury odbywają się codziennie między godziną 12 a 14-tą.

Min. Matuszewski na urlopie.

Tel. od własn. koresp. z Warsz. Min. skarbu p. Matuszewski wyjechał na tygodniowy urlop wypoczynkowy. W czasie nieobecności min. Matuszewskiego zastępować go będzie wicemin. Koc.

Złotliwe plotki.

Tel. od wł. kor. z Warszawy. Niektóre dzienniki podały pogłoskę jakoby w łonie rządu istniał zamiar wypłacania urzędnikom państwo wym uposażeń miesięcznych z dołu zamiast jak to było dotychczas zgóry. Czynniki rządowe pogłoski te skwalifikowały jako całkowity wymysł.

Hojny ambasador.

Tel. od wł. kor. z Warszawy. Ambasador Stanów Zjednoczonych w Warszawie złożył wczoraj na rece dyr. protokołu dyplomatycznego 500 złotych na pomoc dla powodźnian z Wileńskiego. Ofiarę tę dyr. Romer przekazał prezesowi Głównego Komitetu Niesienia Pomocy Ofiarom Powodzi p. marsz. Raczkiewiczowi.

Ostawiony Studzieniec przechodzi pod zarządek Minist. Sprawiedl.

Tel. od wł. kor. z Warszawy. Pomiędzy min. Sprawiedliwości a zarządem Towarzystwa nad Nielnymi Więziami została zawarta umowa na mocy której zakład wychowawczo-poprawczy dla nieletnich w Studzieniu pod Warszawą zostaje od 1-go maja przejęty przez Min. Sprawiedliwości. Fakt ten ma wielkie znaczenie, jeżeli się zważy jakie nieporządki i jakie skandale miały miejsce w Studzieniu od szeregu lat. Obecnie nastąpi całkowita reorganizacja zakładu pod kierownictwem wybitnych sił pedagogicznych.

Wycieczka harcerzy wileńskich.

DYNEBURG, 6. V. (Pat). Ostatnio bawiła w Dyneburgu wycieczka kilkudziesięciu harcerzy, studentów U. S. B. z Wilna. Po złożeniu wizyty w konsulacie Rzeczypospolitej Polskiej w Dyneburgu, wycieczka zwiedziła miasto, a wieczorem wzięła udział w akademii, zorganizowanej z okazji obchodu święta 3 maja. Z Dyneburga wycieczka wyjechała do Rygi.

Dżwina powoli opada.

LYNEBURG, 6. V. (Pat). Dżwina powoli opada. Szkód, wyrządzonych przez powódź dotychczas nie obliczono, gdyż zalane miejscowości stoją jeszcze pod wodą. Z miasteczka Grzywy wszystkich niemal mieszkańców przewieziono do Dyneburga. Rząd wyasygnował dotychczas 10 tys. latów na rzecz powodźnian.

z WOŹNICKICH
Małgorzata Bajbakowowa
po dłuższych i ciężkich cierpieniach, opatrzona Ś. Ś. Sakramentami, zmarła we środę dn. 6 maja 1931 r. w wieku lat 28.
Przeniesienie zwłok z kaplicy szpitala św. Jakóba do kościoła św. Jakóba, oraz nabożeństwo żałobne odbędzie się we czwartek 7-go maja o godz. 9 ej rano. Eksportacja zwłok z kościoła św. Jakóba i pogrzeb na cmentarzu po-Bernardyńskim nastąpi tegoż dnia o godz. 5 ej po południu.
O tych smutnych obrzędach, krewnych, przyjaciół i znajomych zawiadamiają pogrążeń w nieutulonym żalu
MAŻ, SYNEK, RODZICE I RODZINA.

z WOŹNICKICH
Małgorzata Bajbakowowa
żona kierownika zakł. graf. „Znicz”,
po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Ś. Ś. Sakramentami, zmarła w nocy z 5 na 6 b. m. w wieku lat 28.
Przeniesienie zwłok ze szpitala św. Jakóba do kościoła św. Jakóba nastąpi dziś, dn. 7 b. m., o godz. 9-ej rano, wyprowadzenie zaś zwłok na cmentarz po-Bernardyński tegoż dnia o godz. 5-ej wieczorem.
O tych smutnych obrzędach powiadają
Pracownicy drukarni, redakcji i administracji „Kurjera Wileńskiego”.

Kierownikowi Zakładów Graficznych „Znicz”, p. Stanisławowi Bajbakowowi, z powodu śmierci żony Jego wyrazi głębokiego współczucia składają
Redakcja i Administracja „Kurjera Wileńskiego”.

26 maja nastąpi otwarcie sesji nadzw. Sejmu.

Tel. od wł. kor. z Warszawy. W związku z przygotowaniami do drugiej nadzwyczajnej sesji ciał ustawodawczych, dowiadujemy się, że opracowany przez Min. Spr. Wewn. projekt t. zw. małej ustawy samorządowej w najbliższym czasie znajdzie się na porządku obrad Rady Ministrów. W ostatnich kilku dniach uzgodniono ostatecznie szereg punktów tego projektu. Kwestje te uzgadniał ministerstwo z fachowcami z dziedziny samorządowej oraz poszczególnymi wojewodami. Druga sprawa, która najprawdopodobniej znajdzie się na sesji nadzwyczajnej Sejmu, budząca wielkie zaciekawienie w szerokiej opinii, mianowicie pragmatyka urzędnicza, nie została jeszcze dotychczas opracowana. Jak już donosiliśmy prace nad nią toczą się w dalszym ciągu. Najprawdopodobniej jednak projekt tej ustawy będzie wykończony w takim terminie by mógł znaleźć się w programie przyszłej sesji nadzwyczajnej Sejmu. Decyzja co do tego zapadnie na najbliższym posiedzeniu Rady Ministrów. Jak się dowiadujemy ze źródeł miało zostać zwołana natychmiast po zakończeniu Genewy. Zwołanie nastąpi 26 maja.

Ulgi dla urzędników przy spłaceniu zaliczek.

Tel. od wł. kor. z Warszawy. Przy wszystkich urzędach państwowych istniały t. zw. fundusze zaliczkowe, z których urzędnicy państwowi mogli otrzymywać bezprocentowe pożyczki w formie zaliczek na uposażenia. Obecnie, po cofnięciu 15 procentowego dodatku do uposażeń urzędniczych, wpłaty zaliczek, pobranych poprzednio stała się dla większości pracowników państwowych według przepisów dotychczas obowiązujących dość nieczłówna. Wobec tego prezes Rady Ministrów wydał okólnik w sprawie rozłożenia zaliczek na jak największą ilość rat miesięcznych. Na podstawie tego okólnika spłaty zaliczek w wysokości uposażenia jednomiesięcznego mogą być rozłożone na 12 miesięcy (poprzednio 6); zaliczki w wysokości dwumiesięcznego — 18 rat (poprzednio 12); w wysokości uposażenia 3 miesięcznego 30 rat i zaliczki wyższe na 36 rat miesięcznych (poprzednio najwyżej 24). Poza tem okólnik postanawia, że wpłaty pozostałe do spłacenia z zaliczek dawniej zaciągniętych mogą być rozłożone obecnie na większą ilość rat z tem jednak, by ilość ogólna rat już spłaconych i pozostałych do spłacenia nie przekraczała maksymalnej ilości rat, oznaczonej przez nowy okólnik. W ten sposób urzędnik, który pobrał np. zaliczkę w wysokości 1 mies. uposażenia i winien ją według poprzednich przepisów spłacić w sześciu ratach a już połowę tej zaliczki w trzech ratach zwrócił, może obecnie uzyskać rozłożenie pozostałej połowy na 9 rat miesięcznych.

Nowy szef biura personalnego Min. Spr. Wewn.

(Tel. od wł. kor. z Warszawy). Dyr. departamentu organizacyjnego Min. Spraw Wewn. p. Kawecki mianowany został szefem biura personalnego Min. Spr. Wewn.

Silne lotnictwo to potęgą Państwa

WIADOMOŚCI z KOWNA

KONFERENCJA NARODOWCÓW POW. KOWIŃSKIEGO.

Dnia 3 b. m. w Kownie odbyła się konferencja przedstawicieli związku narodowców pow. kowieńskiego. W imieniu centralnego komitetu wystąpił na konferencji prezes Lapenas, który, przemawiając o polityce wewnętrznej, szczegółowo się zatrzymał na stosunkach między rządem a Kościołem w kraju. Między in. Lapenas oświadczył, iż tak niekorzystnego dla państwa konkordatu, jak Litwa, nie ma żadne inne państwo. Konkordat daje w Litwie tak wielkie prawa księżom, iż czują się oni jakby konsulami Watykanu. Naogół Lapenas odezwał się o konkordacie w sposób bardzo ujemny.

W dalszym ciągu swej mowy Lapenas poruszył sprawę stosunków między partją narodowców a rządem. Stosunki te naogół nie są zadowalające.

Wkońcu konferencja przyjęła szereg rezolucyj, wypowiadając się między in. za rozwiązaniem z instytucji państwowych elementu nielitewskiego za niewydawaniem obokracjowcom świadectw pracy i in.

KATEDRA DO STUDIÓW PRAW KRAJU KŁAJPEDZKIEGO.

W najbliższym czasie przy wydziale prawnym Uniwersytetu Kowieńskiego zostanie otwarta katedra do studjów praw, rządzących krajem Kłajpedzkim. W ten sposób zamierzane jest przygotowanie prawników dla kraju Kłajpedzkiego. Katedrę obejmie znany adwokat kłajpedzki dr. Meyer.

POWRÓT ZAWIEDZONYCH EMIGRANTÓW.

W przeciągu r. 1930 funkcjonujące w Litwie biura emigracyjne przewiozły bezpłatnie zpowrotem do Litwy około 250 niefortunnych emigrantów. Taka sama ilość emigrantów została przewieziona za połowę normalnych kosztów przejazdu. W r. b. biurom emigracyjnym wypadnie przewieźć bezpłatnie, lub z pobraniem połowy opłaty na podróż, około 150 emigrantów.

BUDOWA CUKROWNI W MARJAMPOLU.

W Marjampolu powstaje pierwsza w Litwie cukrownia. Prace już są w toku.

SKAŃKAZI KOMUNISTÓW.

Sąd okręgowy w Kownie po rozpatrzeniu sprawy dwóch komunistów skazał jednego z nich — niejakiego Gaszkę, jednego z czołowych działaczy partji, na 8 lat ciężkiego więzienia, drugiego zaś — sekretarza organizacji młodzieży komunistycznej Wajnera na 6 lat ciężkiego więzienia.

Melanholijna ziemia niemiecka.

W jednym z ostatnich numerów znanego niemieckiego tygodnika ilustrowanego „Die Woche” ukazał się artykuł zatytułowany „Autonomes Memelland”.

„Die Woche” pisze „o melancholijnej pięknej ziemi niemieckiej, położonej w dalekim północnym zakątku Rzeszy. Od 7 stuleci jest kraj Kłajpedzki ziemią niemiecką. W 1252 roku założyli Kłajpedzcy zakonni rycerze niemiecy, Litwini zaś w nieznacznej ilości ukazał się tu dopiero w wieku XVI Niemiec — jest kultura kraju i jego mieszkańców, z których zaledwie nieznaczny odsetek jedynie pod względem mowy może być uważany za Litwinów. Brutalna siła bez jakiegokolwiek akcji i bez wszelkiego głosowania wydała ludność 150.000 osób małego państwa, stojącego na obcym i wiele niższym stopniu rozwoju — jedynie dlatego, iż była niemiecka. Niech nasi bracia w kraju Kłajpedzkim wiedzą, iż Niemcy ich nigdy nie zapomną. „Kłajpeda” zawsze pozostanie dla Niemców Memellandem, którego nazwa, brzmiąca w pieśni narodowej, pościąga wszystkie serca niemieckie”.

Giełda warszawska z dn. 6.V. b. r

WALUTY I DEWIZY:

Belgia	124.15 — 124.46 — 123.64
Holandja	358.70 — 359.60 — 357.40
Kopenhaga	239.00 — 239.60 — 238.40
Londyn	34.41 1/4 — 34.52 — 34 1/2
Nowy York	8.92 — 8.94 — 8.90
Nowy York kabeł	8.928 — 8.948 — 8.908
Oslo	219.01 — 219.61 — 218.41
Paryż	34.89 1/2 — 34.98 — 34.1
Praga	26.44 — 26.50 — 26.38
Szwajcjarja	171.96 — 172.39 — 171.63
Wiedeń	125.96 — 125.91 — 125.79
Włochy	46.75 — 46.87 — 46.63
Berlin w obr. przyw.	212.87

PAPIERY PROCENTOWE:

3% budowlana	45.70
4% inwestycyjna	81.50
5% konwersyjna	48.50
6% dolarowa	71.50
8% L. Z. B. G. K. i B. R., obl. B. G. K.	84.00
Te same 7%	83.25
4 1/2% L. Z. ziemskie	61.50
5% warszawskie	73.25 — 73.00 — 73.5
8% Łódź	68.00
8% Piotrków	63.5
10% Radomia	78.00
10% Siedlec	75.00
6% obl. poź. konw. m. Warsz. VI em.	51.90

AKCJE:

Bank Polski	125.00
Zachodni	16.00
Litpop	21.00
Starachowice	16.50

DRUSKIENIKI
ZDROJOWISKO
POŁOŻONE NAD NIEMNEM
prowadzone przez Departament Służby Zdrowia Min. Spr. Wewn. na zasadach zdrojowisk państwowych.
KAPIELE SOLANKOWE KWASOWĘGLOWE BOROWINOWE
NOWE ŹRÓDŁO SOLANKOWE WYSOKIEJ WARTOŚCI HYDROPATJA—ELEKTROTHERAPIA—INHALATORJUM
Zakład zaopatrzony we wszystkie nowoczesne urządzenia lecznicze, pozostaje pod stałą opieką Rady Naukowej złożonej z profesorów U. S. B. i lekarzy-konsultantów. — Zakład stosowania słońca, powietrza i ruchu — odpowiada wymaganiom współczesnej nauki i techniki. —
KAPIELE KASKADOWE — JEDYNE W POLSCE. PŁAZA WZOROWO URZĄDZONA NA WYSPIE NIEMIEŃSKIEJ.
SPACERY ŁÓDZIAMI — RYBOLÓWSTWO — GRZYBOBRANIE WYCIEKLI BLIŻSZE I DALSZE DO MAŁOWNICZYCH OKOLIC ROZLEGŁE LASY SOSNOWE, JEZIORA, WZGORZA I DOLINY ZDROWO, PRZESTRONNIE, ZACISZNIE I TANIO!
Sezon trwa od 15-go maja do 30-go września.
Wszelkich informacji bezpłatnie udziela na miejscu i listownie Komisja Zdrojowa.

